

LLI-10 Dabas tūrisms visiem UniGreen

Dabas tūrisma pieejamības izaicinājumi

Alise Lūse

Projekta vadītāja

Projektu līdzfinansē
Interreg V-A Latvijas - Lietuvas pārrobežu sadarbības programma 2014.–2020.gadam
www.latlit.eu

Ko saprotam ar dabas tūrisma pieejamību?

Dabas tūrisma iespēju nodrošināšana tā, lai dabas objekti, tūrisma produkti un pakalpojumi ir pieejami un izmantojami visiem cilvēkiem, neatkarīgi no vecuma, izskata un spējām redzēt, dzirdēt, just un pārvietoties

Kāpēc pieejamības jautājums ir aktuāls?

Latvija

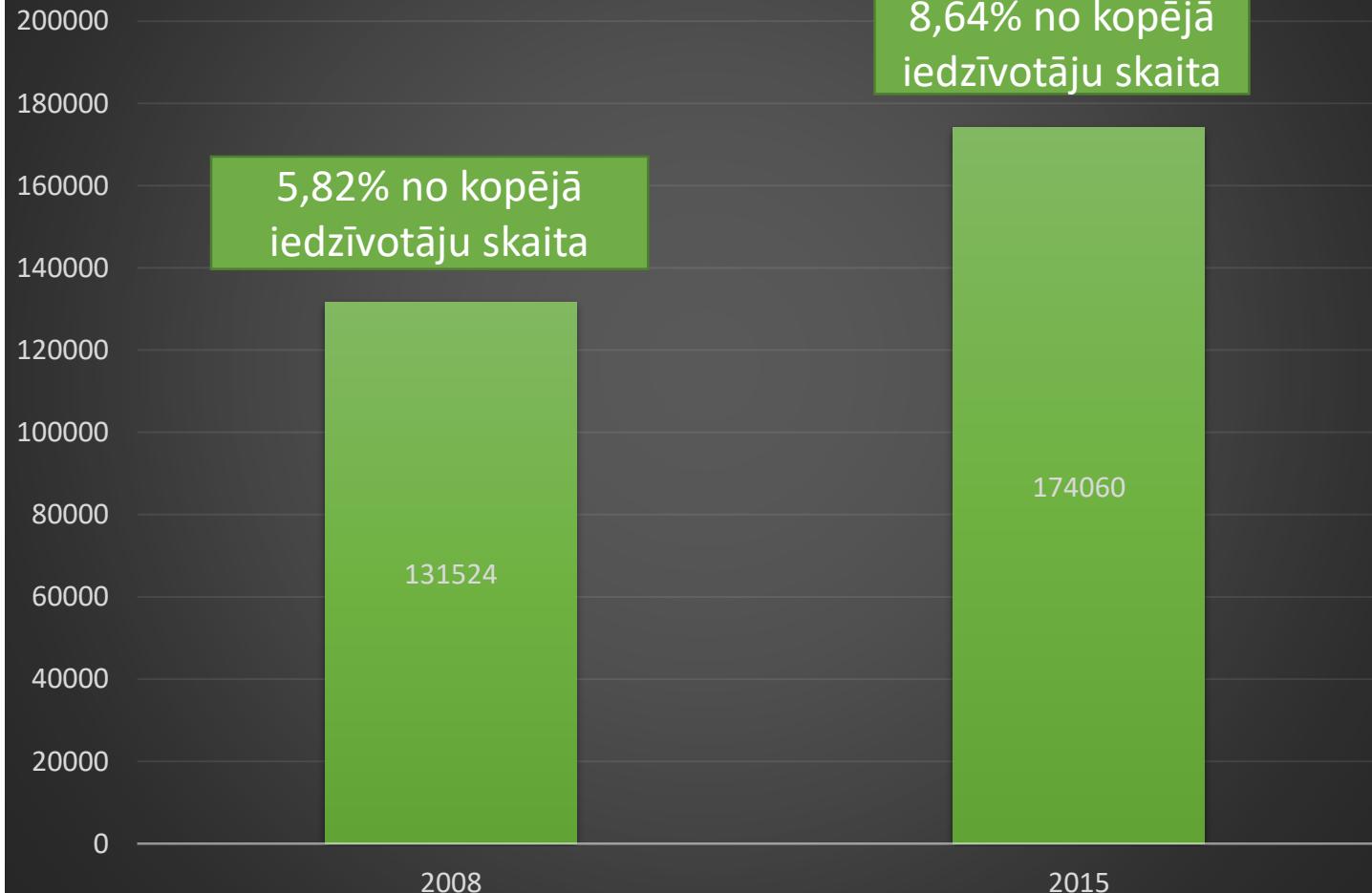
- Iedzīvotāju skaits Latvijā vecumā 50 gadi un vairāk
- Kopējais iedzīvotāju skaits Latvijā

40% no kopējā iedzīvotāju skaita

Iedzīvotāju skaits Latvijā, kam noteikta invaliditāte

8,64% no kopējā iedzīvotāju skaita

Kāpēc pieejamības jautājums ir aktuāls?

Lietuva

- ledzīvotāju skaits Lietuvā vecumā 50 gadi un vairāk
- Kopējais iedzīvotāju skaits Lietuvā

2847900

1 15 78 19

2016

40,7% no kopējā iedzīvotāju skaita

iedzīvotāju skaits Lietuvā, kam noteikta invaliditāte

6,43% no kopējā iedzīvotāju skaita

8,62% no kopējā iedzīvotāju skaita

27 00 00

22 00 00

17 00 00

12 00 00

7 00 00

2 00 00

22 15 77

24 88 97

2002

2015

Nozīmīgākie faktori, kas nosaka pieejamību

- informācijas pieejamība par dabas objektiem, kas pielāgoti cilvēkiem ar īpašām vajadzībām
- paša dabas objekta tiešā pieejamība — pārvietošanās (atbilstoši celiņi, apmales, margas, laivu piestātnes utml.), redzes (informācija Braila rakstā), dzirdes (skanējami QR kodi) un kognitīvā (viegli uztverams teksts), t.sk. norādes zīmes
- pieejamas atpūtas vietas galamērķī (t.sk. soliņi, labierīcības, ugunskuru un makšķerēšanas vietas utml.)
- pieejami piebraucamie ceļi un sabiedriskā transporta sistēma (autostāvvietas, zemo grīdu autobusi, pieejamas vilcienu platformas un vilcieni)
- apmeklētāju centru pieejamība (t.sk. ēdināšanas pakalpojumi, suvenīru veikali, informācijas punkti, vides gidu pakalpojumu pieejamība u.c.)
- palīglīdzekļu un pakalpojumu pieejamība galamērķī – palīgu, ratiņkrēslu u.c. aprīkojuma un palīglīdzekļu nomas pakalpojumi, auto, taksometra nolīgšanas iespējas utt.
- naktsmītnes pieejamība
- dažādu izkraižu pieejamība

Universālais dizains

Pieejama vide, produkti,
pakalpojumi un
informācija
visiem cilvēkiem

Tāds sadzīvē izmantojamu priekšmetu un vides dizains, kas ir maksimāli viegli un ērti izmantojams visiem cilvēkiem bez īpašas pielāgošanas vai speciāli izstrādāta dizaina

/Ronald L.Mace/

Universālais dizains

Vispārējie principi

1. Ērta lietošana ikvienam
2. Daudzveidīga izmantošana
3. Viegli izprotams pielietojums
4. Viegli uztverama informācija
5. Samazināta iespēja klūdīties
6. Minimāla fiziskā piepūle
7. Kustībai un lietošanai atbilstošs izmērs un telpa

Universālais dizains

Dabas takas

1. Informācija internetā par tūrisma objektu

2. Piekļuve tūrisma objektam

Kritērijs norāda uz iespēju cilvēkiem ar pārvietošanās grūtībām ērti nokļūt līdz tūrisma objektam. Šis kritērijs ietver sevī:

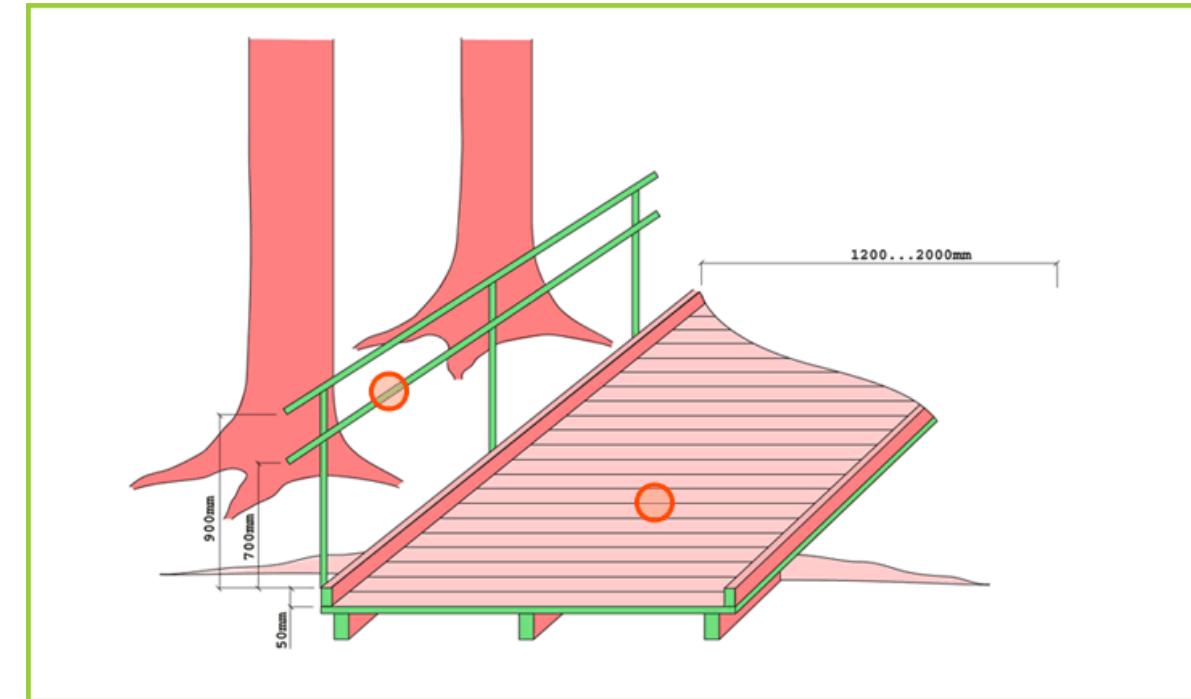
- a. speciālās automašīnu stāvvietas
- b. piekļuves ceļi
- c. uzbrauktuvēs
- d. tacīņas
- e. norādes zīmes

3. Pārvietošanās tūrisma objektā

Cilvēku ar pārvietošanās grūtībām pārvietošanās objektā ir jābūt ērtai un drošai ikviens tūrisma objekta apmeklētājam.

Šis kritērijs atkarībā no tūrisma objekta ietver sevī:

- a. informācija tūrisma objektā, informācijas pieejamība
- b. apgaismojums
- c. uzbrauktuvēs
- d. takas
- e. atpūtas vietas
- f. tualetes

Attēls no Apeirons mājaslapas

Vai zinām, kuri dabas objekti ir pieejami?

Latvijā:

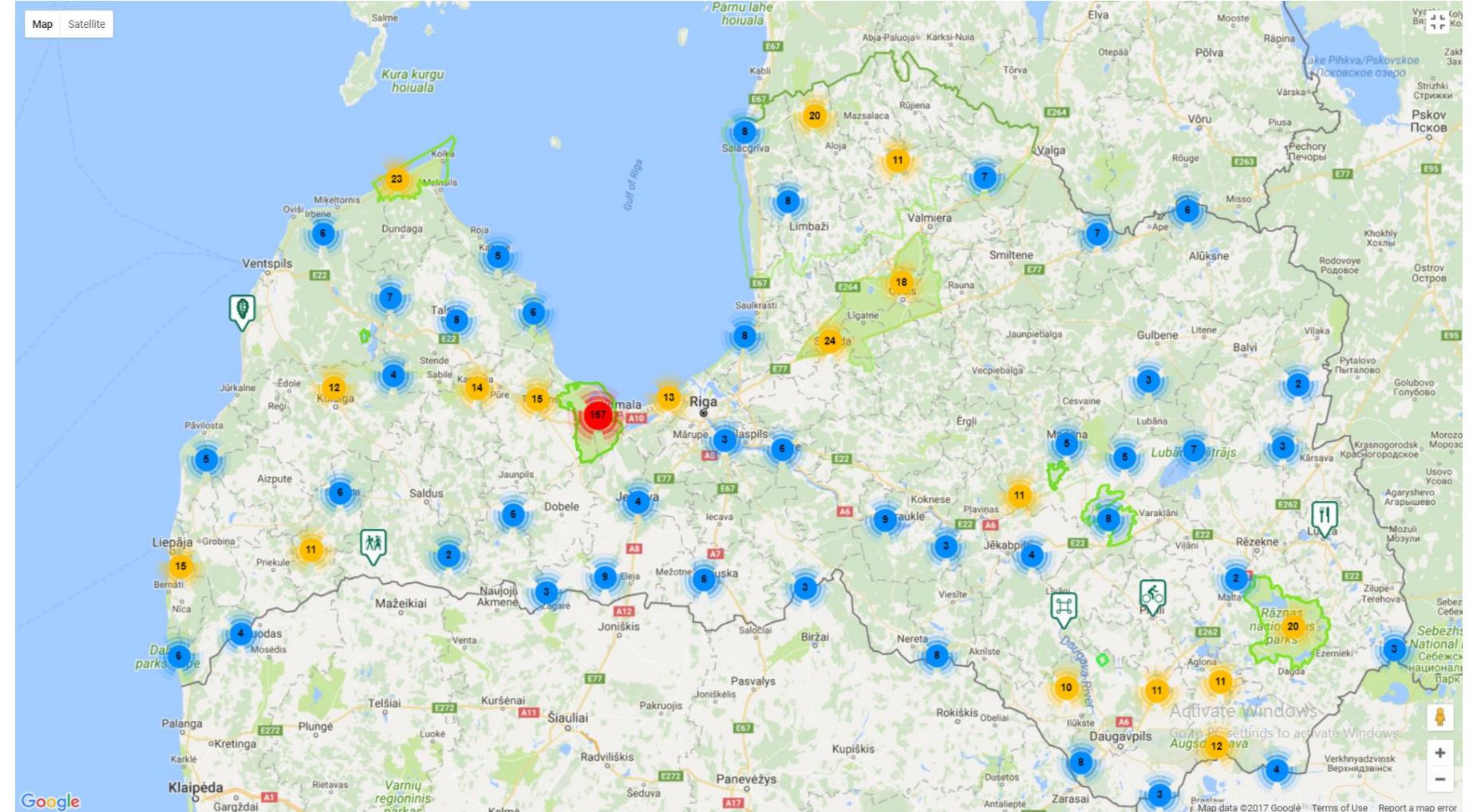
Mobilās aplikācijas Mapeirons
un "Dabas Tūrisms"

Dabas aizsardzības pārvaldes
mājas lapā:

<https://www.daba.gov.lv/karte/>

Lietuvā:

[http://www.vstt.lt/VI/rubric.php
?rubric_id=232](http://www.vstt.lt/VI/rubric.php?rubric_id=232)

LLI-10 Dabas tūrisms visiem UniGreen

Infrastruktūras attīstības aktivitātes:

- Taka gar Ventaš upes krastu Skrundā
- Skatu tornis pie Durbes ezera
- Taka gar Ventas upi Kuldīgā
- Laipa gar jūras krastu Rojā
- Taka gar Usmas ezeru
- Skatu platforma Plateju ezera krastā Že...
- Jauriklas parks Kretingā
- Kirkili karsta ezeri Biržu reģionālajā parkā
- Putnu vērošanas tornis Saldus novada S...
- Palūšes pontonu piestātnē
- Meironu pontonu piestātnē
- Ladakalnes pontonu piestātnē
- Vaišnūnas pontonu piestātnē

LLI-10 Dabas tūrisms visiem UniGreen

Kompetences pilnveides un mārketinga pasākumi:

40 vides gidu apmācības

2 semināri

Konferencē Lietuvā

80 LV un LT tūrisma speciālistu pieredzes apmaiņa

Vadlīnijas infrastruktūras & tūrisma produkta pielāgošanai cilvēkiem ar īpašām vajadzībām

Kājāmgājēju taku ceļvedis ENG, LV, LT (20000)

Dabas taku kartes ENG, LV, LT (219250)

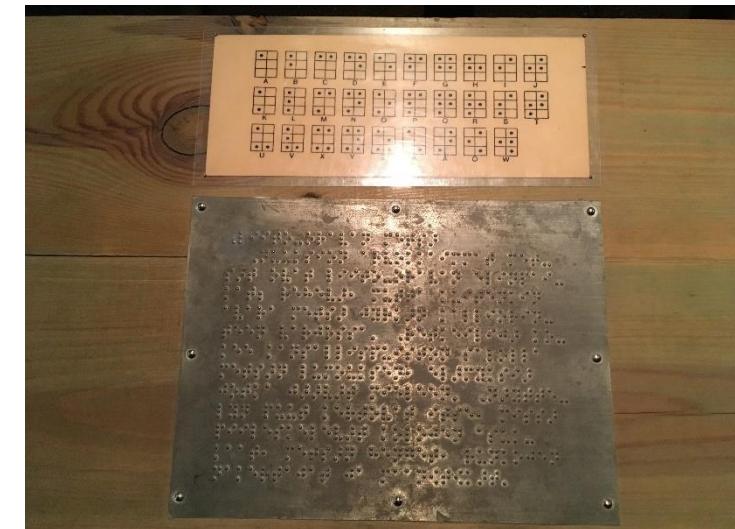
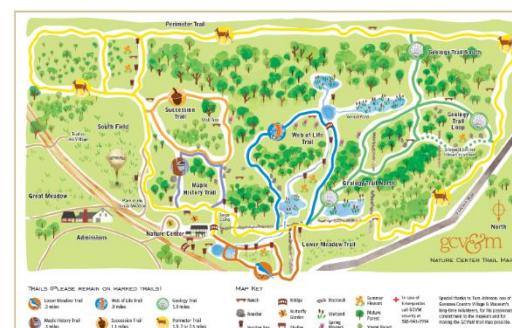
Brošūras standarta & Braila rakstā (500)

Dabas taku kartes Braila rakstā (500)

QR kodi ENG, LV, LT

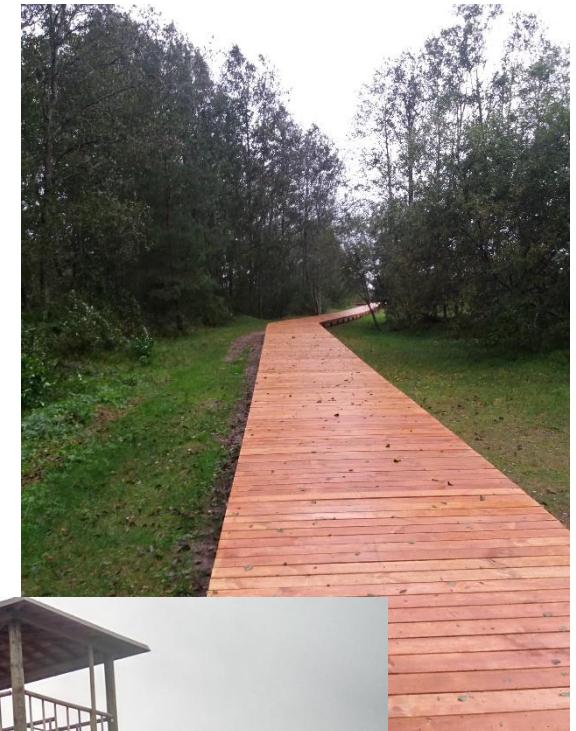
Audio materiāli ENG, LV (7)

Dabas taku kartes GPX failu formātā (50)

LLI-10 Dabas tūrisms visiem UniGreen

Kādi darbi jau uzsākti?

Kādi izaicinājumi priekšā?

- Cilvēku ar īpašām vajadzībām NVO iesaiste:
  - dabas objektu infrastruktūras attīstībā – pirms būvniecības, būvdarbu laikā un pēc būvdarbu norises
  - vadlīniju, karšu un audio materiālu izstrādē
  - vides gidu apmācību nodrošināšanā
- Izveidoto taku uzturēšana
- Mārketinga pasākumi dabas tūrisma pieejamības iespēju popularizēšanai

